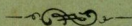

827.441 OSZK

A

NEMZETI CASINO

ALAPSZABÁLYAI.

BUDAPEST.

NYOMATOTT AZ ATHENAEUM R. TÁRS. NYOMDÁJÁBAN.

1878.

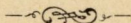
827.441

0824

A

NEMZETI CASINO

ALAPSZABÁLYAI.

BUDAPEST.

NYOMATOTT AZ ATHENAEUM R. TÁRS. NYOMDÁJÁBAN.

1878.

827.441

I. FEJEZET.

Az egyesület céljáról.

1. A nemzeti Casino halhatatlan emlékü hazánkfia gróf Széchényi István által 1827. évben oly célból alkotott egyesület, hogy a hazai társadalmi életnek központját képezze. Mint ilyen, a nemzeti Casino nem egyedül a társadalmi tisztességes élvezetek gyűlhelye, de egyszersmind a műveltség, közhasznu elmélkedés és eszmecserének előmozdítására szolgál, testületi működése köréből azonban ki van zárva minden politikai jellegű tevékenység.

2. Helyiségeiben tilos minden szerencsejáték.

3. Tilos továbbá a tagoknak magánosok, vagy társulatok érdekében aláírási ivallel való háborgatása. Országos közczélu aláírási ivallel az igazgatóság engedelmével az e célra kijelölt terembe kithetők.

4. A nemzeti Casino jövedelmei mindenekelőtt saját helyiségeinek felszerelése és berendezésére fordítandók. Ennélfogva a Casino a tulajdonát képező ingatlan vagyonán fekvő terhek teljes törlesztése előtt más intézetnek, vagy idegen czélokra pénztárából semmiféle segély-adományt vagy kölcsönt nem nyújthat.

II. FEJEZET.

A t a g o k r ó l.

5. A nemzeti Casino tagja lehet minden tisztességes, művelt magaviseletű, feddhetlen jellemű önálló férfi, ha casinoi tagul az alább meghatározott módon a szükséges szavazat-többséggel felvétetik. Politikai pártszínezet és osztály-különbség a tagok felvételénél vagy kirekesztésénél mérvadó nem lehet.

6. A foglalkozó tagság jövőre megszüntetetik. Az eddigi foglalkozók rendes tagokul az e czélra nézve megállapított jogok és kötelezettségek mellett felvétetnek, ha ebbeli kívánságukat kinyilatkoztatják.

7. A felvételhez egy casinoi tag ajánlata szükséges oly módon, hogy az ajánlott neve, állása és lakása az ajánló tag által az e célra szolgáló táblára a választást megelőzőleg legalább 8 napon át kifüggesztve legyen.

8. A felvétel a választmány által titkos szavazás útján $\frac{2}{5}$ -ad szavazat-többséggel történik.

9. A felvételtől a felvett új tagot az egyleti jegyző levél útján értesíti; ez értesítéssel együtt, a Casino-tagságra vonatkozó kötelező nyilatkozatot aláírás végett neki megküldi, mely reá nézve addig is, míg nevét a rendes névkönyvbe sajátkezüleg beiktatja, kötelező marad.

10. A felvételre szükséges szavazattöbbséget el nem nyert ajánlott felvétel végett a jövő év folytán még egyszer ajánlható.

11. A felvett casinoi tag kötelezi magát a felvételtől számítva 6 éven át 100 forint tagdíjat befizetni a Casino pénztárába; és pedig a belépő új tagok a felvétel első évében oly formán: hogy az év első negyedében felvettek ez évre eső tagdíj fejében 100, a második negyedben felvettek 75, a 3-ik negyedben

felvettek 50, a 4-ik negyedben belépett tagok pedig 25 frtot fizetni kötelesek.

E kötelezettség a hat év lejártával megújitható vagy életfogytiglan elvállalható, azonban 2000 frt lefizetésével egyszer-mindenkorra megváltható.

12. A Casino 1868. május 3-áig bezárólag felvett tagjainak azon joga, hogy 63 frt évi tagdíjat fizetnek, vagy azt egyszer-mindenkorra 1200 frt lefizetésével megválthatják, tovább is változatlanul fenntartatik.

13. Minden tag köteles egész évi tagdíját Budapesten a nemzeti Casino pénztárnokánál egyszerre lefizetni és pedig a Budapesten lakó tagok az év első három-, a Budapesten kívül lakók pedig az év első hat hónapja alatt. Azon évre, melyben a részvényes meghalt, örökösei a tagdíjat fizetni kötelesek.

14. Casino-tagokul felvett országgyűlési képviselőkre, állam-hivatalnokokra, a csász. és kir. közös hadsereg és magy. kir. honvédség tisztjeire, nemkülönben a külhatalmak képviselőéhez tartozó egyénekre nézve a tagdíj fizetési kötelezettség nevezett állásuk megszün-

tével illetőleg Budapestről való áthelyeztetésükkel megszűnik.

15. Minden tagnak joga van tisztességes társadalmi állásu és feddhetlen jellemű egyéniségeket az alább meghatározott mód szerint a Casinoba vendégül bevezetni.

16. Valamely casinoi tag kirekesztése csak is a feddhetlen jellem és a helyes magaviselet elveivel meg nem férő cselekmény miatt 12 casinói tagnak az igazgatóságnál írásban benyújtandó és kellően indokolandó együttes indítványa folytán, a választmány által történhetik.

III. FEJEZET.

A vendégekről és vendégtagokról.

17. A magyar állam lakója csak is rendes tagúl vehető fel. Megengedtetik azonban, hogy valamely tag által (ha különben a casinoi tagságra megkívántató kellékekkel bir) vendégül bevezettethessék. E bevezetés is legfeljebb 3 napra terjedhet s egy év folytán csak egyszer történhetik.

Külföldi és ő Felsége másik államának polgára vendégképen a Casinoba bármely tag által egy napra bevezethető. Meghosszabbítható e bevezetés az igazgatóság által, de csakis további két napra.

18. Ha az illető vendég három napnál tovább kívánja a Casinot látogatni, köteles magát az igazgatók egyikénél bemutattatni s mint vendégtag, egy óra szóló vendégjegyet 15 frttal váltani.

19. Egy hónapon túl terjedő időtartamra a vendégjegy csak a választmány által és pedig legalább 1 igazgató és 5 tagból álló választmányi ülésben golyóvetés útján $\frac{2}{5}$ -ad szavazattöbbséggel hosszabbítható meg. Ily meghosszabbítás azonban egy fél évnél tovább nem terjedhet, s köteles a vendégtag a meghosszabbítás tartama alatt hónapról-hónapra a vendégjegyet 15 frttal megváltani.

20. A vendégek a Casino-egylet által nyújtott minden élvezetben részesülnek, a Casino színházjegyek használhatásának kivételével.

IV. FEJEZET.

A közgyűlésről.

21. Közgyűlés évenként minden január havának utolsó vasárnapján, délelőtt 11 óra-kor tartatik. A közgyűlés napja hirlapok útján eleve közhirre teendő és a tagoknak az igazgatóság és választmány megválasztásához szükségelt szavazati iverk a közgyűlés előtt megküldendők.

22. A rendes évi közgyűlésen kívül sürgős esetekben rendkívüli közgyűlést a választmány hívhat össze. Összehivandó a rendkívüli közgyűlés akkor is, ha ez iránt legalább 30 tag a választmányhoz írásban foglalt indítványt ad be.

A rendkívüli közgyűlés határnapjáról a tagok különös meghívók útján értesítendők.

23. Közgyűlésen szavazat-joggal csak a rendes tagok bírnak.

A közgyűlés tárgyai.

24. A közgyűlés elnökének megválasztása.

25. Az igazgatók és választmányi tagok megválasztása, mely célra az elnök a választ-

mány által eleve megválasztott héttagú szavazat-szedő bizottságot a szavazati ívek összeszedésére felhívja. A betöltött szavazati ívek minden egyes választó tag által a szavazat-szedő bizottság elnökének személyesen átnyújtandók és az átadó neve a bizottság két más tagja által feljegyzendő.

A közgyűlés által általános szavazati többséggel választandó 3 igazgató és viszonylagos szavazattöbbséggel 50 választmányi tag megválasztása oly formán történik, hogy az igazgatóságra legtöbb szavazatot nyert három tag igazgatóul, a választmányi tagságra legtöbb szavazatot nyert 50 tag pedig választmányi tagul megválasztottnak kijelentetik.

Két vagy több tag közötti szavazategyenlőség esetében sorshuzás dönt. Az igazgatóságra beadott szavazatok, az esetben, ha az illető tag e minőségben a szótöbbséget el nem nyeré, a választmányi tagságra is szólnak, kivéven, ha ugyanazon egyén neve egy iven két külön minőségben egyszernél többször fordul elő.

Ha valamely igazgatónak megválasztott egyén e tisztet el nem fogadná, új szavazás-

nak van helye. Ha pedig választmányi tag nem fogadná el e tiszte, ez esetben az utána legtöbb szavazatot nyert egyén lép helyébe.

A választmányi tagokúl megválasztott 50 egyén után legtöbb szavazatot nyert hat egyén póttagúl megválasztottnak tekintetik.

26. Az igazgatóságnak és választmány-nak az intézet állapotáról szóló jelentése és ezzel kapcsolatosan a számadások felülvizsgálásáról szóló bizottságnak jóváhagyás végett tett előterjesztése ;

27. a költség-előirányzat megállapítása ;

28. a Casino fejlődésére és gyarapítására vonatkozó, nemkülönben az alapszabályok megváltoztatását célzó indítványok. Végre

29. a sorrend kimerítésével elnapolandó ülés újra folytatásakor az ülési jegyzőkönyv és a szavazat-szedő bizottság munkálatának hitelesítése és a szavazás eredményének kihirdetése.

30. A közgyűlés határozatait a vélemények szétágazása esetén, golyóvetés útján, a házszabályokban részletesen körülírt módon a megjelent tagok általános szavazat többsé-

gével hozza, amennyiben ez alapszabályok bizonyos esetekben kivételt nem szabnak (lásd zárhatározatot). Az ily módon hozott és az elnök által kihirdetett határozatok a megnevezett tagokra nézve is feltétlenül kötelezők.

31. A közgyűlések határozatai a Casino évkönyvében, esetleg a hírlapokban is közhirrre teendők.

V. FEJEZET.

Az igazgatóságról.

32. Az igazgatóság a közgyűlés által évenként választott és az év lefolytával újra megválasztható 3 igazgatóból áll.

33. Az igazgatók az együletet bíróságok és hatóságok előtt, és magánosok irányában képviselik.

34. Végrehajtják a közgyűlés és választmány minden határozatát.

35. A választmányi üléseken ülési és szavazati joggal bírnak.

36. A Casino-egyletet kötelező minden jogügyletet, a választmány jóváhagyása után,

az egylet nevében ők kötik meg s írják alá együttesen.

37. Köteles az igazgatóság minden felmerülő panaszt megvizsgálni és annak orvoslása iránt lehetőleg intézkedni: különösen pedig a rend fenntartására ügyelni, e végből az igazgatóságnak nem csak joga, de kötelessége is a tagokat általuk netalán elkövetett rendellenességekre figyelmeztetni.

38. A folyó ügyek közvetlen vezetésével, saját választásuk szerint, az igazgatóság egy tagját megbízzák.

39. a) Ezen igazgató a választmány által meghatározott járandóságok mellett saját felelősségére felfogadja és elbocsátja a vendéglőst és a szolga-személyzetet.

b) Átveszi a valamely tag kirekesztése iránt 12 rendes tag által előterjesztett indítványokat. — Köteles az ily indítványt a kirekeszteni indítványozott taggal és pedig a Budapesten kívül lakóval posta útján, vevény mellett, észrevételei megtétele végett másolatban azon figyelmeztetéssel közölni, hogy a mennyiben a kézbesítéstől számított 14 nap alatt

az indítványban állított ténykörülményekre nem nyilatkoznék, azok minden további meghallgatása nélkül valóknak fognak tekintetni.

A nyilatkozat beérkezte, nem különben az arra kiszabott határidő válasz nélküli eltelte után, valamint azon esetben is, ha a kirekesztetni indítványozott tag holléte nem tudatik, az illető kirekesztési ügy a választmány elé terjesztendő és e célra annak különös megjelölése mellett, hogy tag kirekesztése forog szóban, a választmányi ülés haladéktalanul egybehivandó.

c) Utalványoz az előirányzat korlátain belül minden kiadást, bármely összeg erejéig, 300 frt erejéig pedig az előirányzat határain túl is saját felelősségére utalványozhat.

d) Végül felügyel a tagdíjak pontos beszedésére. A tagdíjak fizetésében tapasztalt késedelmezéseket pedig kellő intézkedés végett a választmánynak bejelenti.

e) Intézkedik a közgyűlési határozatok és az egyleti tagokat érdeklő egyéb intézkedéseknek hirdapok útján közhírré tétele, valamint az évkönyv szerkesztése és kiadása iránt.

f) Kitüzi és egybehívja a választmányi üléseket.

g) Akadályoztatása esetén helyettesét a választmányi tagok sorából, a választmány utólagos jóváhagyásának fentartása mellett kinevezi.

VI. FEJEZET.

A választmányról.

40. A választmány üléseiben az egyes választmányi tagok minden ülésre nézve, egymást betű sorrend szerint felváltva, elnökölnek.

41. Szavazattal bíró tagjai az egylet három igazgatója és az 50 választmányi tag.

42. Ülései a Casino tagjai számára nyilvánosak.

43. Érvényes határozat hozatalára minden esetben egy igazgatónak, azon felül:

- a) a vendég felvételnél 5,
- b) a folyó ügyekbeni intézkedésnél 10,
- c) a rendes tag felvételénél 15,
- d) tag kirekesztésnél 30 tagnak jelenléte és szavazata szükséges.

44. A hivatalnoki személyzet kinevezése és elbocsátása iránt rendelkezik.

45. Meghatározza a hivatalnoki, valamint a szolga-személyzet fizetését és a vendéglős járandóságát.

46. Felügyel és ellenőröködik a folyó ügyek igazgatása, továbbá az egyleti vagyon és jövedelmei, valamint a tagdíj fizetések pontos behajtása felett.

47. Minden kiadás iránt határoz.

48. Valamely tag constatált fizetésikép telensége esetében tagsági jogának felfüggesztése iránt határoz.

49. Elé terjesztendő k helybenhagyás végett az egyletet kötelező jelzálogi kölcsönök felvételére és törlesztésére, valamint a beruházások és átalakításokra vonatkozó minden jogügyletek és azokról kötendő szerződések.

50. Az egylet készpénzbeli vagyonának biztos és jövedelmező elhelyezése felett, az igazgatóság javaslata alapján határoz.

51. Különös hatásköréhez tartozik az egyleti rendszabályok alkotása, egyáltalában minden oly ügyekbeni intézkedés, melyek ezen

alapszabályok értelmében a közgyűlésnek fenn nem tartattak.

52. A választmány határoz új tagok és vendég-tagok felvétele felett, az ezen alapszabályokban kimondott alapelvek szem előtt tartásával.

53. Különösen fenntartatik a választmány-nak a tagok kirekesztése iránt 16-ik §-a értelmében előterjesztett indítványok tárgyalása.

A határozat hozatik : beható tanácskozás és szükség esetén, a tényállásnak egy e célra különösen kijelölt küldöttség által előzetesen történt kiderítése után, legalább egy igazgató és 30 tag jelenléte és szavazása mellett, titkos golyóvetés útján. — A kirekesztéshez mulhatlanul $\frac{2}{3}$ szótöbbség szükséges, ellenkező esetben az indítvány elejtetik és mint ilyen, a jegyzőkönyvbe fel nem vétetik.

54. A választmány üléseinek jegyzőkönyveit a jegyzőn kívül az elnöklő választmányi tag írja alá s a jegyzőkönyv a legközelebbi ülésben hitelesítettik, különös fontos esetekben a hitelesítéssel még két választmányi tag bizatik meg.

VII. FEJEZET.

Zárhatározatok.

55. A nemzeti Casino kitüzött céljánál fogva nem bizonyos időtartamhoz kötött, hanem folyton fennálló egyesület.

56. Vagyona feloszthatlan, és ahhoz sem az egyletben részvényes, sem az egyletből kilépett tagok, sem azok örökösei, hagyományosai vagy engedményesei legkisebb jogot sem tarthatnak. — Azon esetben, ha az egylet feloszlatása emberi számítás szerint előre nem látható bármi rendkívüli okok vagy eseményeknél fogva elkerülhetetlenül bekövetkeznék, összes vagyona, mint szintén feloszthatlan alapítvány, a magyar tudományos akadémia avagy az annak helyébe netán lépett hason magyar tudományos intézetre háramlik.

Az elkerülhetlenné vált feloszlatás, valamint az egyleti vagyonnak a kitüzött célra leendő átadása iránt a közgyűlés határoz. E határozat érvényességéhez szükséges, hogy az a különösen meghivandó összes tagok legalább $\frac{2}{3}$ -dának részvétele mellett $\frac{9}{10}$ -ed szótöbbséggel hozassék.

HÁZSZABÁLYOK.

I. FEJEZET.

A közgyűlésről.

1. A gyűlések vezetése, a szólási és táncskozási rend fentartása az elnököt illeti.

2. A szólásra jelentkezők neveit a jegyző írja fel és kiki csak ezen feljegyzés sorrendje szerint szólhat a tárgyhöz.

3. Közgyűléseken a szavazás — amennyiben a többség a szónyegen forgó kérdés tüzetes felvilágosítása és megvitatása után sem volna nyilván kivehető — golyóvetés útján oly módon eszközlendő, hogy minden szavazó tag e célra egy golyót a szavazati szekrény »igen« és »nem« felirattal különösen megjelölt fiókjai egyikébe vet.

4. Az elnök rendszerint nem szavaz, a

szavazások egyenlősége esetére azonban döntő szavazattal bir.

5. Egy golyótöbbség döntő.

6. Az esetben azonban, ha a kérdés többfelé ágaznék, a közgyűlés saját kebeléből az igazgatók és választmányi tagok kizárásával, egy három tagu bizottságot küld ki. — Ezen bizottság a mellékteremben összeülvén, az abba egyenkint, az egyik ajtón be, a másikon pedig kilépő minden tagnak szavazatát feljegyzi és összeszámitás után az eredményt a közgyűlésnek előterjeszti. Az ily módon hozott határozat kötelező s többé kérdés alá nem vétethetik.

II. FEJEZET.

A választmányról.

7. A választmány az alapszabályokban megállapított jogkörében és módon az egylet mindazon ügyeiben, melyek a közgyűlésnek névszerint fenn nem tartvák, az egylet céljainak megfelelőleg intézkedik és határoz.

8. A választmány az ügyvezető igazgató

által, rendszerint havonta egyszer, de a szükséghez képest többször is egybehívatik.

9. Az ülések napjáról a választmányi tagok két nappal előbb a jegyző által szétküldendő külön meghívók útján értesítendőek.

10. A választmány üléseinek jegyzőkönyveit s végzéseit az egyleti jegyző szerkeszti s hitelesítés végett a legközelebbi ülésnek bemutatja, s egyáltalában a választmány és igazgatóság által reá bízott írásbeli teendőket a vett utasítás értelmében végezni köteles.

Az egylet hivatalnokai a Casino-egylet-hez nem tartozó egyének sorából is kinevezhetők.

11. A választmány a közgyűlést megelőző ülésben az egyleti tagok sorából a következő bizottságokat választja és azokat jóváhagyás végett a közgyűlésnek előterjeszti, úgy mint:

a) a szavazati iverk szétküldésére egy két tagból álló bizottságot;

b) egy héttagú szavazatszedő és összeszámító bizottságot;

c) a három igazgatón kívül egy hat tagból álló bizottságot a számadások felülvizsgálására és a költségelőirányzati terv kidolgozására;

d) leltári bizottságot két tagból, és végre

e) egy tizenhét tagból álló könyvtári bizottságot.

Ezen bizottságok teendői az alap- és jelen házi-szabályok illető szakaszaiban meghatározvák.

III. FEJEZET.

A szavazatszedő bizottságról.

12. Igazgatókra és választmányi tagokra beadandó szavazatok összeszedésére és összeheszmítására a választmány a közgyűlést megelőző választmányi ülésben, az egyleti jegyzőn kívül, egy elnökből és hat tagból álló bizottságot az egylet rendes tagjai sorából, vélemény elágazása esetén titkos szavazás útján választ, s e választás eredményét helybenhagyás végett a közgyűlés elé terjeszti.

13. Ezen bizottság az I-ső fejezetben meghatározott módon beadott szavazati ive-

ket egy szelenczébe teszi és azt szekrénybe zárva, annak kulcsát pedig saját s kivüle még két bizottsági tag pecsétjével lepecsételve őrizet alá veszi.

14. A bizottság feladata a szavazatok összeszámítását a lehetőségig félbeszakítás nélkül végezni, minden szavazati ívet a szavazatok összeszámítása után rögtön megsemmisíteni, a szavazat eredményét pedig a közgyűlésnek a közgyűlési elnök által meghatározott folytatólagos ülésen kihirdetés végett bemutatni.

IV. FEJEZET.

A vagyonról és számadásról.

15. A Casino vagyonáról két leltár vitétik, az egyik példány az igazgatással megbízott igazgatónál, a 2-ik példány pedig a levéltárban őriztetik.

16. Minden új szerzemény az ár kitételével azonnal mindkét példányba bevezetendő.

17. A leltár pontos vitele feletti felügyelet a leltári bizottságot illeti; mi célból annak

különös feladata az egyletnek ezen leltárba felvett minden készletei és szerzeményei felől évenként legalább egyszer közvetlen meggyőződést szerezni, a tapasztalt hiányokat kártalanítás iránti intézkedés végett a választmány-nak bejelenteni.

18. A pénztárnok által összeállított és egy szakértő által megvizsgált évi számadások mindig a közgyűlés előtt egy e célra a közgyűlés jóváhagyásával, az előző évben választmányilag kirendelt küldöttség által felülvizsgálандók.

19. A pénztári számadások felülvizsgálására kiküldött bizottság feladata egyszersmind, a három igazgató hozzájárulásával a következő évi költségelőirányzatot, a remélhető jövedelem és a szükségglendő kiadások egybevetése alapján kidolgozni és azt a lefolyt évről szóló számadások kapcsában megállapítás végett a közgyűlés elé terjeszteni.

Az igazgatóság a közgyűlésileg megállapított költségvetéshez alkalmazkodni, a menyiben pedig azon előre nem látott szükség esetén túllépne, a különbözetet a számadások

felülvizsgálására kiküldött bizottság előtt tételenként felvilágosítani és indokolni tartozik.

20. Minden fizetést a pénztárnok eszközöl a kirendelt igazgató utalványára. Köteles havonként a választmánynak a pénztár állapotát feltüntető kivonatot bemutatni, minden kiadást és bevételt pedig azonnal a pénztári naplóba bevezetni.

V. FEJEZET.

A könyvtári bizottságról.

21. Feladata a könyvtár és olvasóterem feletti őrködés és felügyelet, mely célra a hivatali és szolgaszemélyzettel rendelkezik.

22. Feladata továbbá, a választmány által e célra megszavazott összeg keretén belől új könyveknek beszerzése és a hirlapoknak különös figyelemmel a jelentékenyebb és közérdekű irodalmi bel- és külföldi termékek beszerzése és megrendelése.

23. E végből időnkint ülést tart, melyről a jelenlevők nevének feljegyzésével jegyzőkönyvet vezet; érvényes határozat hozatalára legalább 7 tag jelenléte szükséges.

24. A könyvtárban levő művek, folyóiratok, térképek és nevezetesebb hirlapokról a könyvtár közvetlen kezelésével megbízott casinói hivatalnok által rendes könyvtári mutató-könyv (index) vezetendő és abba minden újabban beszerezett mű pontosan bejegyzendő.

VI. FEJEZET.

Az igazgatók hatásköréről.

25. Az igazgatók, s névszerint az intéző igazgató jogai és kötelességei az alapszabályokban megállapítvák.

Ezek értelmében:

26. Az igazgatók, névszerint az intéző igazgatónak az alapszabályok 38. §-a értelmében kötelessége esetleg a tagokat általuk netalán elkövetett rendetlenségekre figyelmeztetni, a hivatali és szolgaszemélyzet és vendéglősre felügyelni, azokat a szükséghez képest külön utasításokkal ellátni; tapasztalt vagy bejelentett hiányok és rendellenességek orvoslása iránt saját hatáskörén belől intézkedni, a jelentékenyebb panaszokat pedig

kellő intézkedés végett a választmánynak előterjeszteni.

27. Az intézet ezüst, edény, üveg és bútorkészlete és egyéb ingó vagyona az intézkedő igazgató főfelügyelete alatt áll.

28. Az igazgatóság feladatához tartozik a pénztárnak időnkénti rovincsolás és számadásoknak megvizsgálása. Köteles továbbá a pénztárnok által minden közgyűlés előtt bemutatandó számadások és azokból vont mérleg szerint fennlevő készpénzbeli állapotról a közgyűlésnek jelentést tenni.

Az ügyvezető igazgató feladata még a számadó komornok számadásait megvizsgálni, nemkülönben az egyletnek ezüst, üveg és egyébbb készletei és bútorai jókarban tartására ügyelni.

29. A kártya nagyban beszerzése és eladása iránt szintén az ügyvezető igazgató intézkedik.

H Á Z R E N D.

---

1. A nemzeti Casino helyiségei reggeli 9 órától éjfélután 5 óráig nyitva állanak.

2. Könyvtára, ujságai, tekeasztalai és étterme a tagok és vendégek használatára szolgálnak.

3. A casinoi szolgaszemélyzetnek a kiszolgáltatért borravalót elfogadni vagy a Casino helyiségén kívül magán házakban kiszolgálni szorosan tiltatik — ebből kifolyólag beszüntettetik az eddig szokásban volt ujévi ajándék-gyűjtő szekrény kitétele is.

4. Könyvet, folyóiratot, hirlapot, földképet és egyéb nyomtatványt a Casinóból elvinni nem szabad.

5. A Casino helyiségei közül a társalgó, olvasó, játék- és éttermek csak a kijelölt célokra használhatók.

6. Az olvasó teremben kimélő csend legyen.

7. A Casino termei, névszerint a felső étterem, idegen czélra és vigalmakra, különösen bemeneti díj mellett, nem használható; abban vigalom csak az egyeslet nevében s az igazgatóságnál eleve történt bejelentés után egyesleti tagok által rendezhető s az a Budapestben tartózkodó minden egyesleti tagnak tudtul adandó.

8. Az étteremben az october 1-étől junius 1-ig terjedő idény alatt esti 6 óra előtt a dohányzás tilos.

9. A Casino többi helyiségeiben csak esteli 11 óra után szabad ételeket és italokat felszolgálatni.

10. A Casino magán étkező helyiségeivel csak a Casino rendes tagjai rendelkezhetnek és ezen helyiségek használatára csak olyanokat jogosithatnak, kik osztálykülönbség nélkül a tisztességes társadalmi körök befogadottjai, ezen helyiség használatáért az ott alkalmazott főpinczér a nagyobb teremért 2 frtot, a kisebb teremért 1 frtot köteles a szám-

lájába beszámítani. — Az általa e czimen bevett összegek a Casino komornokjának elismervény mellett naponta kézbesítendőek.

11. A tagok a Casino butorai és egyéb felszerelvényei kimélésére figyelmeztetnek.

12. Azon tagoknak nevei, kik az alapszabályokban meghatározott évdijaikat a következő év január havának utolsó napjáig sem fizették le, az e célra kijelölt táblára kifüggesztendőek.

A kártyadijak következők:

Whyst és piquet kártya esti 10 óráig 1 frt.

esti 10—12 » 2 »

éjfél után 12—3 » 3 »

» » 3—5 » 5 »

Tarok kártyáért éjjeli 12 óráig 2 frt.

» 12—5 » 4 »

A Casino színházi ülőhelyei a színházi napi árfolyam szerint bocsáttatnak a rendes tagok rendelkezésére.

A panasz- és indítványkönyv.

13. A Casino írótermében panasz- és indítvány-könyv van letéve.

14. A panaszkönyvbe az egyes tagok, neveik sajátkezű aláírása mellett, a szolgálat, a rend vagy egyébként tapasztalt hiányok miatti panaszait és észrevételeiket bejegyzik.

15. Névtelen vagy idegen nyelven írt panaszok figyelembe nem vétetnek.

16. A panaszkönyv minden válaszmányi ülésen megvizsgálás végett bemutatandó és a panaszok feletti intézkedések és észrevételek a hajtott lapra írt panaszok mellé feljegyzendőek.

17. Az indítványkönyvbe az egyes tagoknak az egylet javítása és emelése, valamint irodalmi termékek beszerzése iránt teendő vagy az egyletet általában érdeklő minden más javaslatok sajátkezűleg bejegyzendőek és intézkedés végett a legközelebbi válaszmányi gyűlés elé terjesztendőek.

FÜGGELÉK.

Tudnivalók.

1. Az intézet 18..... decz. 31-én . . . . tagot számlált kebelében.

2. Azon régi tagok számára, a kik 1872. január 1-től 1877. végéig, 6 évre kötelezték volt magukat, a kikre nézve ezen kötelezettség 1877. végével megszűnt, az igazgatóság új aláírási könyvet nyitott 1878. január 1-jétől 1883. utolsó napjáig terjedő kötelezettséggel. A részvénykötelezettséget magában foglaló fejezet következő:

»Mi e könyvben sajátkezüleg aláírtak, arra kötelezzük magunkat törvényesen és becsületünkkel, hogy mint a pesti Nemzeti Casino tagjai, ezen intézet további fennmaradásához s mindinkább leendő kifejtéséhez az 1878-ik év jan. 1-ső napjától az 1883-ik év utolsó napjáig számítva hat évig évenként hatvan-

három osztr. ért. forinttal fogunk személyesen járulni, az itt következő feltételek alatt:

a) Hogy halálunkkal a kötelezettség megszűnjék, s örökösainkre semminemű teher ne háramolhasson, kivéven a halálunk előtti évekre és halálunk évére netalán hátramaradt tartozásainkat, melyeket örökösaink is kötelesek megfizetni; valamint másrésről halálunk esetére se magunk, se örökösaink a Casino bárminemű javára jogot ne tarthassunk, hanem ezen intézet minden sajátja öröklek a fennálló társaságé legyen.

b) Hogy ezen aláírásban senki részt ne vehessen, ki az 1869-ik év május 3-ik napjáig bezárólag a szabályok szerint golyóvetés útján Casino-taggá nincs választva.

3. Az 1868-ik év május 3-án tartott rendkívüli közgyűlés határozatánál fogva az új tagokra nézve az aláírás folytonos, s kötelezőleg tart a tag belépési éve kezdetétől hat évig.

4. A Casino szállása jelenleg hatvani-utca 8. számu (volt gr. Cziráky-féle) saját házában van, melyet a Ferencziek terén 467/2. számu házával történt csere útján szerzett.

5. A Casinoban közhatározat szerint ily tartalmu aláírási ív van kitéve, melyhez minden tag járulhat: »Ki testének elpusztultával, mit halálnak szoktunk nevezni, nem hiszi egész létének elenyészését, annak utolsó pillanatában, mikor nem ritkán nem egészen világos a fő, de se kéz, se nyelv nem mozoghat többé, fölötte kellemetlen érzés lehet végakarátának el nem rendelése miatt övéit, barátait vagy csak cselédjeit is minden ellátmány nélkül hátrahagyni. Ez okból mi alólirtak végakaratainkat jó eleve el fogjuk rendelni. Minthogy azonban alig lehet kellemesebb és megnyugtatóbb érzés egy nemes keblű férfira nézve, mint annak biztos hiedelme, hogy azon honfitársainktól, kiket életünkben tiszteltünk, becsültünk, holtunk után is hosszabb ideig megemlegettünk, s ily emlékezések alkalmával felhordott példáink után a jövőkor gyuladni fog nyomdokaink követésére ott, hol azok az erény ösvényét jelölék: ellenben óvakodásra s jobb ut választására serkenteni ott, hol emberi gyarlóságunknál fogva az igazság körén kívül kalandozánk; egyuttal ezennel azt is ígérjük, hogy

a pesti nemzeti Casino társaságának végrendekezésünkben egy kis emlékjelet hagyandunk.«*)

Eddigi aláírók az eredeti feljegyzés szerint Széchenyi István,**) Bánffy Pál, Fáy András, Dercsényi Pál, Jankovich Antal, Orczy Lajos, Wenckheim Béla, Pregard János, Liptay Béla, Szilas sy József, Wesselényi Miklós, Józsika Miklós, Marczibányi Lajos, Des-

---

*) A végrendeleti aláírás szövege az 1854-ik január 26-diki közgyűlés határozatából következő záradékkal töltdatott meg: »Az esetre, ha megfelelkeznenk, ezen soraink által a Casino-társaságot felhatalmazzuk arra, hogy örökösünket vagyonunkból valamely alkalmas emlékek kiszolgáltatására felszólíthassa.«

**) Gróf Széchenyi István végrendeletileg egy diszes emlék-serleget hagyományozott a n. Casinonak, azon óhajtással, hogy e serleg a legjobb magyar borral töltve, emlékére évenként ürittessék ki. Az 1864. évi január 30-án tartott közgyűlés erre jegyzőkönyvi határozatképmondotta ki: »hogy a n. Casino e diszes mivű serleget örök időkig oly becses kincse gyanánt őrzendi, melyre, mint az egylet dicső nevű alapítójának végrendeleti megemlékezésére, a dicső utódok is hálás kegyelettel fognak tekinteni; továbbá hogy e serleg legjobb magyar borral töltve évenként a közgyűlés hetében tartandó ünnepélyes lakoma alkalmával a dicsőült emlékére üritendő.« — Az első ünnepélyes lakoma 1864. február 1-jén tartatott meg; a serlegürités előtt id. b. Wenckheim Béla mondott emlékbeszédet.

sewffy Aurél,*) Baldácsi Antal, Andrássy György, Benyovszky Péter, Waldstein János, Daruvári Jankovich Izidor, Földváry Lajos, Földváry Antal, Niczky Sándor, Atzél József, Miller Antal, Orczy László, Podmaniczky Lajos, Kendelényi Károly, Festetics Vincze, Bohus János, Tasner Antal,**) Rosti Albert, Szabó János, Szápáry Antal, Ürményi József, Benyiczki Lajos, Farkas Gábor, Bezerédi István, Láng Ignác.**)

9. Továbbá megemlítendő, hogy ekkorig a Casino házvételére aláírt 1200 forintnyi kölcsönöket haláluk esetére az intézetnek engedték: Atzél Péter, Almásy György gr., Almásy Kálmán gróf, Apponyi György gróf, Bohus László, Csekonics János gr., Dessewffy Emil gr., Erdődy István gr., Erdődy Sándor gr., Festetics Ágoston gr., Festetics Dénes gr., Festetics György gróf, Inkey József, Jankovics

---

*) Gróf Dessewffy Aurél főnebbi ígéretéről még több évvel halála előtt elkészített végrendeletében megemlékezvén, válogatott munkáiból álló könyvtárát a nemzeti Casino egyesületének hagyományozta.

***) Tasner Antal és Láng Ignác urak a nemzeti Casino könyvtárát több kötet becses munkával gyarapították.

László, Károlyi György gr., Károlyi István id. gróf, Lamberg Rudolf gróf, Nádasdy Lipót gr., Német Samu, d'Orsay Emil gr., Pálffy József gróf, Sándor Mór gróf, Sina Simon báró, Somssich Pál, Széchenyi Béla gr., Teleki Sándor gr., Wenckheim Béla gr., Wenckheim Rudolf gr., Wodianer Albert, Wodianer Mór b., Zichy Bódog gr., Zichy Ferencz gr., Zichy József id. gr., Zichy József ifj. gr., Zichy Paulai Ferencz gr., Zichy Viktor gr.
